

Vaše práva sociálneho zabezpečenia

vo Francúzsku

Informácie nachádzajúce sa v tejto príručke boli pripravené a aktualizované v úzkej spolupráci s národnými korešpondentmi vzájomného informačného systému o sociálnej ochrane (Mutual Information System on Social Protection, MISSOC).

Ďalšie informácie o sieti systému MISSOC sú k dispozícii na adrese:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sk&catId=815>

Táto príručka obsahuje všeobecný opis ustanovení v oblasti sociálneho zabezpečenia platných v konkrétnej krajine. Podrobnejšie informácie môžete získať v ďalších publikáciách siete MISSOC, ktoré sú k dispozícii na uvedenom prepojení. Tiež sa môžete obrátiť na príslušné orgány a inštitúcie uvedené v prílohe k tejto príručke.

Ani Európska komisia, ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesie zodpovednosť za použitie informácií, ktoré obsahuje táto publikácia.

Obsah

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie.....	4
Úvod	4
Organizácia sociálnej ochrany.....	5
Financovanie	5
Kapitola II: Zdravotná starostlivosť.....	7
Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?	7
Aké dávky sa poskytujú?	7
Ako získať zdravotnú starostlivosť?	8
Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky.....	10
Kedy máte nárok na nemocenské dávky?.....	10
Aké dávky sa poskytujú?	10
Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?	10
Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve	11
Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?	11
Aké dávky sa poskytujú?	11
Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?	12
Kapitola V: Dávky v invalidite.....	13
Kedy máte nárok na dávky v invalidite?.....	13
Aké dávky sa poskytujú?	13
Ako získať dávky v invalidite?.....	13
Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe	14
Kedy máte nárok na dávky v starobe?	14
Aké dávky sa poskytujú?	14
Ako získať dávky v starobe?	15
Kapitola VII: Pozostalostné dávky	16
Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?.....	16
Aké dávky sa poskytujú?	16
Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania.....	18
Kedy máte nárok na dávky?	18
Aké dávky sa poskytujú?	18
Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?	19
Kapitola IX: Rodinné dávky	20
Kedy máte nárok na rodinné dávky?	20
Aké dávky sa poskytujú?	20
Ako získať rodinné dávky?	21
Kapitola X: Nezamestnanosť	22
Kedy máte nárok na dávky v nezamestnanosti?.....	22
Aké dávky sa poskytujú?	22
Ako získať dávky v nezamestnanosti?	22
Kapitola XI: Minimálne zdroje	23
Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	23
Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?.....	24
Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť	25
Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?	25
Aké dávky sa poskytujú?	25
Ako získať dlhodobú starostlivosť?	26
Príloha : Užitočné adresy a webové stránky	27

Kapitola I: Všeobecné informácie, organizácia a financovanie

Úvod

Francúzsky systém sociálneho zabezpečenia má päť hlavných celkov:

- všeobecný systém, ktorý pokrýva väčšinu zamestnancov, ako aj ďalšie kategórie osôb (študentov, príjemcov niektorých dávok, občanov s riadnym pobytom), ktorí doň boli zaradení v priebehu rokov,
- špeciálne systémy zamestnancov, z ktorých niektoré pokrývajú všetky riziká a iné len starobné dôchodkové poistenie (občania patriaci do všeobecného systému, pokiaľ ide o ostatné riziká),
- poľnohospodársky systém, ktorý zahŕňa všetky riziká, ale v rámci dvoch samostatných odvetví: pre farmárov a pre poľnohospodárskych zamestnancov;
- systémy pre samostatne zárobkovo činné osoby mimo poľnohospodárstva: tri nezávislé systémy starobného dôchodkového poistenia (remeselníci, obchodníci a pracovníci vo výrobnom odvetví, ako aj slobodné povolania) a jeden systém zdravotného poistenia,
- systémy pre prípad nezamestnanosti a povinné doplnkové dôchodkové systémy.

Všeobecný systém je organizovaný v štyroch oblastiach:

- oblasť zdravotného, materského, invalidného poistenia a poistenia pri úmrtí,
- oblasť pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- oblasť starobných dôchodkov,
- oblasť rodiny.

Okrem toho existuje doplnkový kolektívny systém, ktorý môže byť povinný alebo dobrovoľný. Tieto systémy sú špecifické pre profesie (spoločnosti alebo sektory) a týkajú sa najmä starobného dôchodku a nemocenského alebo invalidného poistenia.

Tieto rozličné systémy možno doplniť osobne individuálnymi poisteniami.

Účasť v systéme

Ak pracujete pre zamestnávateľa, ten vykoná všetky formality potrebné na vaše prihlásenie do sociálneho poistenia, poistenia v nezamestnanosti a doplnkového dôchodkového systému. Ak ste samostatne zárobkovo činná osoba, musíte sa do systému prihlásiť sám.

Opravné prostriedky

V prípade sporu s poisťovňou (*caisse*) sa môžete odvolať na odvolaciu komisiu tejto poisťovne (*commission de recours amiable, CRA*). Odvolanie sa musí predložiť do dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia, s ktorým nesúhlasíte. Ak odvolacia komisia zamietne vašu sťažnosť, môžete sa do 2 mesiacov obrátiť na súd pre záležitosti sociálneho zabezpečenia (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*). Ak sa počas tohto obdobia neobrátite na súd, rozhodnutie zmierovacej odvolacej komisie vašej poisťovne či fondu bude konečné.

Organizácia sociálnej ochrany

Na uvedené systémy dozerajú ministerstvá v oblastiach sociálneho zabezpečenia, poľnohospodárstva, práce a financií.

Národná zdravotná poisťovňa pre zamestnancov (CNAMTS) riadi prvé dve z uvedených oblastí odlišným spôsobom. Na miestnej úrovni a pod dohľadom CNAMTS existujú dva druhy orgánov, ktoré nie sú hierarchicky prepojené: poisťovne pre dôchodkové poistenie a poistenie zdravia pri práci (*caisses d'assurance retraite et de la santé au travail, CARSTA*), a hlavné zdravotné poisťovne.

Oblasť starobných dôchodkov je riadená národnou dôchodkovou poisťovňou (*Caisse nationale d'assurance vieillesse, CNAV*), ktorá delegovala niektoré svoje právomoci poisťovňam pre dôchodkové poistenie a poistenie zdravia pri práci (CARSAT).

Oblasť rodiny spravuje národná poisťovňa pre rodinné prídavky (*Caisse nationale des allocations familiales, CNAF*), ktorá vykonáva dozor nad poisťovňami pre rodinné prídavky.

Odvádzanie príspevkov na miestnej úrovni spravujú únie pre vyberanie príspevkov sociálneho zabezpečenia a na rodinné prídavky (*URSAFF*). Nad nimi vykonáva dozor centrálna agentúra pre inštitúcie sociálneho zabezpečenia (*Agence centrale des organismes de sécurité sociale, ACOSS*), ktorá má za úlohu sledovať tok peňazí v každej oblasti z hľadiska pridelenia a vyplácania.

Dohodový systém poistenia v nezamestnanosti riadi národná únia pre zamestnanosť v priemysle a obchode (*Union nationale pour l'emploi dans l'industrie et le commerce, Unedic*), ktorá deleguje na úrad práce (*Pôle emploi*) vyplácanie prídavkov a vyberanie príspevkov do únie *URSAFF*.

Okrem základného starobného dôchodkového poistenia existujú povinné doplnkové priebežné systémy pre zamestnancov, t. j. dohodové systémy poskytované združením doplnkových dôchodkových systémov pre zamestnancov (*Association des régimes de retraite complémentaire des salariés, ARRCO*) a všeobecným združením dôchodkových poisťovní pre riadiacich pracovníkov (*Association générale des institutions de retraite des cadres, AGIRC*). Povinný základný a doplnkový dôchodkový systém pre samostatne zárobkovo činné osoby spravujú rôzne poisťovne, najmä systém sociálnej ochrany pre samostatne zárobkovo činné osoby (*Régime social des indépendants, RSI*), vzájomná poľnohospodárska sociálna poisťovňa (*Mutualité sociale agricole, MSA*) a národná dôchodková poisťovňa pre slobodné povolania (*Assurance vieillesse des professions libérales, CNAVPL*).

Financovanie

Systém sociálneho zabezpečenia je financovaný z národných príspevkov na poistenie, ktoré platia zamestnávateľia a pracovníci, ako aj z daňových a účelových poplatkov.

Odvody

Musíte platiť odvody do sociálneho zabezpečenia, ktorých výška sa rovná istému percentu vašej mzdy. Váš zamestnávateľ odvádza tieto príspevky z vašej mzdy a vypláca ich príslušnej inštitúcii poverenej ich vyberaním. Ak ste samostatne

zárobkovo činná osoba, platíte len odvody, ktoré sa vypočítavajú z príjmu zo zárobkovej činnosti.

Kapitola II: Zdravotná starostlivosť

Kedy máte nárok na zdravotnú starostlivosť?

Nárok na zdravotnú starostlivosť majú osoby vykonávajúce pracovnú činnosť (zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby) alebo osoby žijúce legálne a trvalo na francúzskom území, ako aj osoby nimi vyživované.

Kritériá oprávnenosti

Nárok vzniká predovšetkým na základe profesijného alebo podobného kritéria. Podmienkou je splnenie týchto predbežných požiadaviek: počet odpracovaných hodín alebo sumy odvodov. Osoby, ktoré prestanú spĺňať podmienky na to, aby patrili do niektorého systému sociálneho zabezpečenia ako poistenec alebo príjemca, si zachovávajú svoj nárok na vecné dávky predchádzajúceho systému počas jedného roka, kým opäť spĺňajú podmienky na začlenenie do povinného systému.

Iné osoby prihlásené do všeobecného systému na základe kritéria pobytu môžu odvádzať osobitný príspevok CMU v závislosti od svojich príjmov.

V oblasti zdravotnej starostlivosti pokrýva všeobecný systém 85 % obyvateľstva spomedzi zamestnancov súkromného sektora, štátnych zamestnancov, ako aj osôb legálne a trvalo bývajúcich vo Francúzsku, ktoré nemajú krytie v inej krajine. Vecné dávky poskytované osobám patriacim do poľnohospodárskeho systému a systému samostatne zárobkovo činných osôb mimo poľnohospodárstva sú na rovnakej úrovni ako dávky v rámci všeobecného systému.

Aké dávky sa poskytujú?

Máte nárok na úhradu zdravotnej starostlivosti za seba a za vami vyživované osoby (manželský partner, dieťa vo veku do 20 rokov, druh/družka, nezaopatrená osoba žijúca v domácnosti poistenca).

Jednotlivé základné systémy pokrývajú približne 75 % zdravotných výdavkov domácností.

Určitý podiel nákladov uhrádza pacient, t. j. je spoluplatiteľ (*ticket modérateur*), hoci pacienta možno od tejto povinnosti oslobodiť v istých prípadoch, najmä v prípade vybraných chorôb uvedených v zozname chorôb vyžadujúcich predĺženú starostlivosť a mimoriadne nákladnú liečbu. Príspevky pacienta budú vyššie, ak nebude dodržiavať tzv. liečebný postup (*parcours de soins*).

Okrem podielu na platbe uhrádza pacient niekoľko ďalších poplatkov, najmä: paušálny podiel na platbe za závažný lekársky zákrok (*forfait actes lourds*), paušálny podiel na platbe za každý lekársky zákrok (*participation forfaitaire sur les actes médicaux*) a podiel na platbách (*franchise médicale*) za lieky, starostlivosť zdravotníckeho personálu a lekársky prevoz.

Doplňkové krytie

Ak nemáte kolektívne doplnkové poistenie u svojho zamestnávateľa alebo u svojej spoločnosti, môžete uzavrieť doplnkové poistenie so vzájomnou poisťovňou, inštitúciou doplnkového sociálneho zabezpečenia alebo poisťovňou, aby sa plne alebo čiastočne uhradza pomerná časť nákladov na zdravotnú starostlivosť, ktoré sa nehradia z povinného systému.

Ak máte obmedzené prostriedky, môžete využívať výhody bezplatného doplnkového všeobecného zdravotného poistenia (*couverture maladie universelle complémentaire*), na základe ktorého budete plne poistený bez platenia príspevkov. Ak máte prostriedky mierne nad úrovňou potrebnou na získanie nároku na doplnkové všeobecné zdravotné poistenie, môžete dostať podporu na čiastočné financovanie doplnkového poistenia.

Ako získať zdravotnú starostlivosť?

Každý pacient nad 16 rokov si musí vybrať ošetrojúceho lekára, ktorý bude usmerňovať priebeh jeho zdravotnej starostlivosti a koordinovať jeho osobnú zdravotnú dokumentáciu. Deti sa tieto opatrenia netýkajú. Ošetrojúcim lekárom môže byť všeobecný lekár alebo špecialista, stačí, ak príslušný lekár súhlasí s vykonávaním tejto funkcie. Zmena ošetrojúceho lekára je možná, stačí to písomne oznámiť zdravotnej poisťovni.

Ošetrojúci lekár sleduje zdravotnú dokumentáciu a predpisuje doplnkové lekárske vyšetrenia alebo poukáže pacienta k inému lekárovi – odbornému lekárovi – alebo na nemocničné vyšetrenie, či dokonca k inému zdravotníckemu odborníkovi (fyzioterapeutovi, ošetrovateľovi, atď.). Ak lekárske úkony vykoná alebo odporučí ošetrojúci lekár, uhradzajú sa za bežnú sadzbu, keďže ide o koordinovanú zdravotnú starostlivosť.

Ak ste neupovedomíte svojho ošetrojúceho lekára, alebo ak sa obrátite priamo na odborného lekára, podiel z celkovej sumy, ktorý vám bude preplatený, bude nižší ako podiel, ktorý by vám vrátila poisťovňa, ak by ste najprv vyhľadali ošetrojúceho lekára.

V prípade urgentnej zdravotnej starostlivosti, neprítomnosti ošetrojúceho lekára alebo zastupujúceho lekára, alebo keď ste ďaleko od bydliska, sa však môžete obrátiť na iného ako na svojho ošetrojúceho lekára. Gynekológa, očného lekára a psychiatra môžete navštíviť priamo bez toho, že by ste predtým šli za ošetrojúcim lekárom. Vo všetkých prípadoch lekár, ktorého navštívite, presne stanoví váš konkrétny zdravotný stav a uvedie ho na formulári o ošetrení.

Vyplácanie dávok

Zdravotníckemu odborníkovi zaplatíte jeho honorár a predložíte mu svoj zdravotný preukaz (*carte vitale*). Zdravotný preukaz je čipová karta, ktorá slúži ako potvrdenie vašich nárokov na dávky. Preukaz je vystavený všetkým osobám vo veku 16 rokov a starším a obsahuje všetky administratívne informácie potrebné na úhradu nákladov za liečbu.

To umožňuje vyhotovovať elektronické formuláre o ošetrení, ktoré sa elektronicky zasielajú priamo vašej zdravotnej poisťovni. Táto metóda urýchľuje lehoty preplatenia. Ak zdravotnícky odborník nie je vybavený zariadením na čítanie zdravotného

preukazu, vyhotoví formulár o ošetrovaní v papierovej forme, ktorý odovzdáte svojej zdravotnej poisťovni.

Vaša zdravotná poisťovňa vám uhradí poplatky na základe schválených sadzieb. Niektoré úkony alebo špeciálne ošetrovania si vyžadujú predbežný súhlas zdravotnej poisťovne. Zdravotnícky odborník vás informuje o potrebe predložiť žiadosť o predbežné schválenie.

Farmaceutické výrobky musí predpísať lekár. Takisto máte možnosť získať priamu úhradu časti nákladov (priama farmaceutická úhrada) predložením svojej zdravotnej karty. V takomto prípade zaplatíte lekárnikovi len časť výdavkov, ktoré neprepláca vaša zdravotná poisťovňa.

Hospitalizácia

V prípade hospitalizácie si môžete sami vybrať nemocnicu, ale ak ide o schválené súkromné a nezmluvné nemocničné zariadenia, budete musieť vopred zaplatiť všetky náklady. Viac informácií vám poskytne zdravotná poisťovňa.

Ak sú nemocničné náklady hradené do výšky 100 %, musíte zaplatiť paušálny denný poplatok za každý deň strávený v nemocnici alebo v zdravotnícko-sociálnom zariadení (*forfait journalier*). Niektoré kategórie osôb sú však oslobodené od platenia tohto paušálneho poplatku. Ide najmä o tehotné ženy počas 4 posledných mesiacov tehotenstva, novorodencov, postihnuté deti, postihnutých mladých ľudí, ktorí navštevujú špeciálne inštitúcie odborného alebo všeobecného vzdelávania, ako aj osoby liečené v dôsledku pracovného úrazu alebo chorôb z povolania a príjemcovia všeobecného zdravotného poistenia.

Kapitola III: Peňažné nemocenské dávky

Kedy máte nárok na nemocenské dávky?

Peňažné nemocenské dávky (denné dávky) sa priznávajú osobám, ktoré na základe lekárskeho zistenia nie sú schopné vykonávať pracovnú činnosť. Tieto náhrady sa rovnajú percentu stratenej odmeny.

Všetci zamestnanci majú nárok na denné dávky počas obdobia práceneschopnosti z dôvodu choroby od štvrtého dňa prerušenia práce. Aj nezamestnaní poberajúci dávky si môžu nárokovať na denné dávky. Ak stratíte postavenie sociálneho poistenca, vaše nároky na peňažné dávky nemocenského poistenia sa zachovávajú počas obdobia jedného roka, za predpokladu, že nie ste poistený v inom povinnom systéme.

Remeselníci, samostatne zárobkovo činné osoby v oblasti obchodu a výroby môžu tiež poberať denné dávky v prípade choroby, vyplácané dávky sú mierne odlišné od dávok vyplácaných zamestnancom.

Kritériá oprávnenosti

Nemocenské dávky sa vyplácajú pod podmienkou platenia príspevkov a minimálneho trvania zárobkovej činnosti. Ak chcete poberať nemocenské dávky, vaša poisťovňa vás prípadne môže vyzvať, aby ste sa podrobili lekárskej kontrole.

Aké dávky sa poskytujú?

Denná dávka zodpovedá percentuálnej hodnote (50 alebo 66,66 % v prípade príjemcov s tromi deťmi k 31. dňu práceneschopnosti) z predchádzajúceho príjmu (denný zárobok), pričom sa zohľadňujú určité maximálne prahové hodnoty.

Ako získať peňažné dávky nemocenského poistenia?

V prípade práceneschopnosti (prvotnej alebo predĺženej) musíte:

- vyplniť tlačivo vydané lekárom a
- zasláť do 48 hodín prvé dva listy tohto dokladu svojej zdravotnej poisťovni a tretí list svojmu zamestnávateľovi, ak vykonávate závislú činnosť.

Doplňkové krytie

Ak nemáte kolektívne doplnkové poistenie u svojho zamestnávateľa alebo u svojej spoločnosti, môžete uzavrieť doplnkové poistenie so vzájomnou poisťovňou, inštitúciou doplnkového sociálneho zabezpečenia alebo poisťovňou, aby sa doplnila výška denného príspevku poskytovaného v rámci povinného systému.

Kapitola IV: Dávky v materstve a dávky v otcovstve

Kedy máte nárok na dávky v materstve alebo dávky v otcovstve?

Vy (alebo poistenec, ktorého poistenie sa vzťahuje aj na vás) musíte byť poistený aspoň 10 mesiacov pred termínom pôrodu a preukázať k predpokladanému dátumu počatia alebo k dátumu prenatálnej materskej dovolenky, že spĺňate podmienky ustanovené na úhradu zdravotnej starostlivosti a denných dávok v rámci zdravotného poistenia.

Aké dávky sa poskytujú?

Poistenie v materstve zabezpečuje úplnú úhradu všetkých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom, ako aj poskytovanie peňažných dávok počas prenatálnej a postnatálnej materskej dovolenky, dovolenky matky alebo otca pri adopcii a otcovskej dovolenky.

Poistenie v materstve pokrýva bez spoluúčasti poistenca na úhrade (*ticket modérateur*) všetky náklady týkajúce sa tehotenstva. Dávky vyplácané samostatne hospodáriacim poľnohospodárom alebo samostatne zárobkovo činným osobám mimo poľnohospodárstva sú rovnaké ako dávky v rámci všeobecného systému.

Zdravotná starostlivosť

Máte nárok na úhradu 100 % nákladov súvisiacich s tehotenstvom, pôrodom a jeho následkami, teda: liečebných nákladov, nákladov na lieky, nákladov na hospitalizáciu, nákladov na predpísané vyšetrenia v rámci lekárskeho dohľadu počas tehotenstva a po pôrode (povinné prenatálne a postnatálne vyšetrenia).

Diéty

Peňažné dávky sa vyplácajú pod podmienkou ukončenia akejkoľvek závislej činnosti. Matka si musí vybrať aspoň 8-týždňovú dovolenku a má nárok na 16 týždňov (v zásade 6 týždňov pred pôrodom a 10 týždňov po pôrode), pri treťom dieťati na 26 týždňov. V prípade osvojenia sa dovolenka môže rozdeliť medzi otca a matku.

Trvanie otcovskej dovolenky je stanovené na 11 za sebou idúcich dní alebo na 18 za sebou idúcich dní v prípade súčasného narodenia viacerých detí.

Dĺžka dovolenky pri adopcii je stanovená na 10 týždňov alebo na 22 týždňov v prípade súčasnej adopcie viacerých detí.

Výška dennej dávky sa rovná priemernej dennej mzde za posledné 3 mesiace v rozsahu hornej hranice sociálneho zabezpečenia. Výška denných dávok nesmie byť nižšia ako stanovené minimum. Odpočítajú sa zákonné odvody, povinné zmluvné odvody a všeobecný sociálny príspevok.

Samostatne zárobkovo činné osoby pracujúce v rámci poľnohospodárstva alebo mimo neho, majú nárok aj na peňažné dávky z dôvodu materstva alebo otcovstva. Ide o paušálne prídavky alebo paušálne dávky.

Na získanie všetkých informácií o formalitách a dokladoch, ktoré treba dodať, sa obráťte na svoju zdravotnú poisťovňu a poisťovňu pre rodinné prídavky. S týmito inštitúciami sa musíte poradiť aj vtedy, ak cestujete alebo sa sťahujete do iného členského štátu.

Ako získať dávky v materstve a dávky v otcovstve?

Ak chcete získať peňažné dávky v materstve, musíte informovať svoju zdravotnú poisťovňu prostredníctvom formulára vyplneného vaším lekárom, v ktorom sa uvádza, že ste tehotná.

Kapitola V: Dávky v invalidite

Kedy máte nárok na dávky v invalidite?

Na dávky v invalidite má nárok poistenec v systéme sociálneho poistenia, ktorému sa znížila jeho práceschopnosť o 2/3, bol poistený aspoň 12 mesiacov a poskytol dôkaz o platenom zamestnaneckom pomere.

Aké dávky sa poskytujú?

Ak ste schopný vykonávať zárobkovú činnosť, váš dôchodok sa bude rovnať 30 % vašej priemernej ročnej mzdy za 10 najlepších rokov vydelených 10, ak ich bolo 10 (alebo menším číslom, ak ich bolo menej ako 10), bez toho, aby sa prekročilo stanovené maximum. Ak nie ste schopní vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť, váš dôchodok sa bude rovnať 50 % vašej mzdy podľa uvedeného výpočtu bez toho, aby sa prekročilo stanovené maximum. Váš dôchodok bude zvýšený, ak potrebujete pomoc tretej osoby na vykonávanie bežných úkonov každodenného života.

Zdravotná starostlivosť

Ak poberáte invalidný dôchodok, máte nárok na úhradu zdravotnej starostlivosti za seba a za svojich rodinných príslušníkov v prípade choroby a materstva. Pokiaľ ide o vás, vypláca sa vám 100 % podľa odsúhlasených sadzieb.

Ako získať dávky v invalidite?

Žiadosť o invalidný dôchodok treba predložiť hlavnej zdravotnej poisťovni v mieste bydliska alebo regionálnej zdravotnej poisťovni regiónu Île-de-France, ak žijete v parížskom regióne.

Doplňkové krytie

Ak nemáte kolektívne doplnkové poistenie u svojho zamestnávateľa alebo u svojej spoločnosti, môžete uzavrieť doplnkové poistenie so vzájomnou poisťovňou, inštitúciou doplnkového sociálneho zabezpečenia alebo poisťovňou, aby sa doplnila výška invalidného dôchodku poskytovaného v rámci povinného systému.

Kapitola VI: Starobné dôchodky a dávky v starobe

Kedy máte nárok na dávky v starobe?

Dôchodkové poistenie sa vzťahuje na zamestnancov súkromného sektora, ktorí poberajú základnú dávku vyplácanú v rámci všeobecného systému alebo v rámci poľnohospodárskeho systému a doplnkovú dávku vyplácanú inštitúciami zoskupenými v rámci organizácií AGIRC a ARRCO. Prihlásenie sa do doplnkového systému je povinné.

Samostatne zárobkovo činné osoby majú tiež základné systémy a povinné doplnkové systémy. Základné dôchodky priznané systémami pre remeselníkov, obchodníkov a výrobcov, ako aj farmárov, sú prispôbené všeobecnému systému.

Na získanie plného dôchodku musíte mať zaplatené minimálne poistné obdobie a splniť vekovú podmienku: tá sa postupne zvýši zo 60 na 62 rokov (v roku 2017) a ak nie je splnená podmienka obdobia poistenia, zo 65 na 67 rokov (v roku 2022). Na pracovníkov s dlhými obdobiami poistenia sa však vzťahujú osobitné ustanovenia.

Nárok vzniká vtedy, ak je výška zaplatených príspevkov dostatočná na zabezpečenie schválenia minimálne jedného štvrtroku poistenia. Poistenie vo výške jedného štvrtroku sa získa, keď má poistenec odmeny rovnajúce sa výške 200 hodín minimálnej mzdy.

V doplnkových dôchodkových systémoch sa rovnaké pravidlá vzťahujú na dôchodkový vek. Nie je však stanovené minimálne obdobie poistenia.

Aké dávky sa poskytujú?

Starobný dôchodok sa vypočíta na základe troch faktorov: priemerného ročného zárobku (25 rokov s najvyšším zárobkom), dôchodkovej sadzby (od 27,5 % do 50 %) a zaplatených príspevkov poistného.

Pri výpočte priemerného ročného zárobku sa v prípade poistenca narodeného po roku 1947 zohľadní 25 rokov s najvyšším zárobkom.

Od 60 do 62 rokov musíte mať na získanie plnej výšky starobného dôchodku (50 %) nazbieraných od 160 do 165 štvrtrokov v jednom alebo viacerých základných dôchodkových systémoch (160 štvrtrokov v prípade poistenca narodeného do roku 1949 a 166 v prípade poistenca narodeného v roku 1955). Sadzba 50 % sa však automaticky prizná bez ohľadu na obdobie poistenia, keď poistenec dosiahol vek 65 až 67 rokov.

Ak po splnení podmienky veku a obdobia poistenia oprávňujúcich na plný dôchodok naďalej pracujete, váš základný starobný dôchodok sa zvýši (o príplatok) podľa počtu štvrtrokov odpracovaných navyše.

Výška doplnkového dôchodku sa vypočíta na základe systému bodov. Počet získaných bodov v príslušnom systéme (systémoch) sa vynásobí hodnotou bodu, ktorú stanovuje AGIRC a ARRCO. Vek vyplácania dôchodku sa zhoduje s vekom v rámci základného systému.

Minimálne a maximálne dôchodky

Každý poistenec, ktorého dôchodok je vypočítaný podľa plnej percentuálnej sadzby, má nárok na minimálny dôchodok nazývaný príspevkové minimum (*minimum contributif*). Keď sa však dôchodok vypočítava podľa plnej percentuálnej sadzby, ale na základe kratšieho obdobia poistenia v systéme, ako je požadovaný počet štvrtrokov v závislosti od veku, minimálny dôchodok sa vypočíta v pomere k skutočnému obdobiu poistenia vo všeobecnom systéme.

Priznaný dôchodok nemôže prekračovať maximálnu sumu určenú ako polovica hornej hranice mzdy, z ktorej sa platia príspevky.

Za istých podmienok sa dôchodok zvyšuje, ak:

- dôchodca mal alebo vychovával aspoň tri deti,
- dôchodca vykonával počas invalidity činnosť,
- do určitého veku dôchodca využíval pomoc ďalšej osoby na vykonávanie bežných životných úkonov,

Ako získať dávky v starobe?

Žiadosť o starobný dôchodok treba zaslať poisťovni pre dôchodkové poistenie a poistenie zdravia pri práci (CARSAT) v mieste bydliska alebo národnej dôchodkovej poisťovni (CNAV), ak žijete v regióne Paríža.

Pokiaľ ide o poistencov patriacich do iného systému ako všeobecný systém, pozri adresy uvedené [nižšie](#).

Ak máte pobyt vo Francúzsku v čase predloženia svojej žiadosti o dôchodok základnej poisťovni, musíte sa obrátiť aj na svoju poslednú doplnkovú dôchodkovú poisťovňu, do ktorej ste patrili.

K odchodu do dôchodku môže dôjsť najskôr v prvý deň mesiaca nasledujúceho po žiadosti.

Kapitola VII: Pozostalostné dávky

Kedy máte nárok na pozostalostné dávky?

V rámci všeobecného systému a súvisiacich systémov sa pozostalostný dôchodok vypláca pozostalému manželskému partnerovi vo veku minimálne 55 rokov (skutočný pozostalostný dôchodok, *pension de réversion*) a aj vo veku do 55 rokov (invalidný dôchodok pre vdovu/vdovca, *pension de veuf ou de veuve invalide*). V niektorých špeciálnych systémoch a v doplnkových systémoch si môžu siroty za istých podmienok uplatňovať nárok na sirotskú dávku.

Pozostalostný dôchodok na základe výšky príjmov sa priznáva pozostalému manželskému partnerovi alebo rozvedenému bývalému manželskému partnerovi vo veku minimálne 55 rokov (51 rokov, ak poistenec zomrel pred 1. januárom 2009).

V rámci doplnkových systémov ARRCO (pre zamestnancov) a AGIRC (pre riadiacich pracovníkov), sa pozostalostné dávky vyplácajú vdove alebo vdovcovi, ktorí už druhýkrát nevstúpili do manželského zväzku, vo veku minimálne 55 (ARRCO) alebo 60 (AGIRC) rokov. Ak sú vdova alebo vdovec invalidní alebo majú dve nezaopatrené deti, veková podmienka sa neuplatňuje.

Podpora pri úmrtí

Poistenie pri úmrtí ustanovuje, za určitých podmienok, vyplatenie jednorazovej sumy osobám, ktoré boli v deň úmrtia poistenca úplne a trvalo vyživované poistencom. Ak nedôjde k odvolaniu na prednostné práva v lehote jedného mesiaca, podpora pri úmrtí v prípade úmrtia sa prizná pozostalému manželskému partnerovi alebo partnerovi/partnerke v rámci registrovaného partnerstva alebo, ak taký nie je, potomkom, predkom alebo každej osobe vyživovanej poistencom (partnerovi, druhovi/družke).

Aké dávky sa poskytujú?

Výška základného dôchodku sa rovná 54 % starobného dôchodku zosnulého manželského partnera. Určuje sa na základe výšky príjmov a v rámci istých obmedzení sa môže spájať s osobnými starobnými alebo invalidnými dávkami. Ak sú vdovec alebo vdova rozvedení, dôchodok sa proporčne rozdelí na základe rokov strávených v manželstve.

Invalidný dôchodok pre vdovu/vdovca sa priznáva pozostalému manželskému partnerovi do veku 55 rokov, ktorého invalidita znižuje jeho pracovné alebo zárobkové schopnosti o 66,66 %. Zosnulý poistenec musel v čase smrti poberať alebo mať nárok na poberanie starobného alebo invalidného dôchodku.

Doplnok zodpovedajúci paušálnej sume na dieťa sa pridáva k dôchodku vdovy alebo vdovca, ak má pozostalý manželský partner minimálne jedno nezaopatrené dieťa do 16 rokov. Dôchodok sa zvýši o 10 %, keď príjemca má alebo vychovával minimálne tri deti počas deviatich rokov pred ich 16. narodeninami.

Vdovská/vdovecká podpora zaručuje za istých podmienok pozostalému manželskému partnerovi zosnulého poistenca dočasnú podporu vyplácanú na účel integrácie alebo

opätovnej integrácie do pracovného života. Vypláca sa na maximálne obdobie 2 rokov každej osobe do 55 rokov s obmedzenými osobnými zdrojmi.

V rámci doplnkových systémov ARRCO a AGRIC môžu byť pozostalostné dôchodky až vo výške 60 % dôchodku zosnulého manželského partnera. Ak sú vdovec alebo vdova rozvedení, a opätovne nevstúpili do manželského zväzku, dôchodok sa proporčne rozdelí na základe rokov strávených v manželstve.

Podpora pri úmrtí

Podpora pri úmrtí môže dosiahnuť 90-násobok základnej dennej mzdy poistenca určenej rovnakým spôsobom ako v prípade nemocenských dávok. Jeho výška nesmie byť nižšia ako 1 % sumy ročnej hornej hranice sociálneho zabezpečenia a nemôže byť vyššia ako štvrtina spomínanej ročnej hranice. Na získanie podrobnejších informácií sa obráťte na svoju zdravotnú poisťovňu.

Ako získať pozostalostné dávky?

Žiadosť o pozostalostný dôchodok treba zaslať poisťovni pre dôchodkové poistenie a poistenie zdravia pri práci (CARSAT) v mieste bydliska alebo národnej dôchodkovej poisťovni (CNAV), ak žijete v regióne Paríža.

Žiadosť o vdovský/vdovecký invalidný dôchodok treba predložiť hlavnej zdravotnej poisťovni v mieste vášho bydliska alebo regionálnej zdravotnej poisťovni regiónu Île-de-France, ak žijete v parížskom regióne.

Pokiaľ ide o poistencov patriacich do iného systému ako všeobecný systém, pozri adresy uvedené [nižšie](#).

Ak máte pobyt vo Francúzsku v čase predloženia svojej žiadosti o dôchodok základnej poisťovni, musíte sa obrátiť aj na poslednú doplnkovú dôchodkovú poisťovňu, do ktorej patril zosnulý poistenec.

K odchodu do dôchodku môže dôjsť najskôr v prvý deň mesiaca nasledujúceho po žiadosti.

Podpora pri úmrtí

Žiadosť o podporu pri úmrtí treba predložiť poisťovni, v ktorej bol zapísaný zosnulý pracovník.

Kapitola VIII: Dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania

Kedy máte nárok na dávky?

Zamestnanci (v poľnohospodárstve a nepracujúci v poľnohospodárstve) a farmári patria povinne do poistenia proti pracovným úrazom.

Poistenie proti pracovným úrazom a chorobám z povolania pokrýva pracovné úrazy, ktoré vyplývajú z pracovnej činnosti, alebo sú ňou spôsobené, úrazy na ceste do práce (alebo z práce) a choroby získané v práci, ktoré sú uvedené v úradnom zozname chorôb z povolania, alebo ktoré sú priamo spôsobené bežnou prácou, po expertíze komisie na uznanie chorôb z povolania.

Aké dávky sa poskytujú?

Z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania máte nárok na zdravotnú starostlivosť a na denné dávky a prípadne aj na dôchodok z dôvodu trvalej práceneschopnosti. V prípade úmrtia môžu poberať dôchodky aj vaši nezaopatrení rodinní príslušníci.

Diéty

Ak ste zamestnanec, máte nárok na nemocenské dávky od prvého dňa svojej práceneschopnosti. Denné dávky sa rovnajú 60 % hrubej dennej mzdy počas prvých 28 dní a potom 80 % tejto mzdy do 0,834 % ročnej hornej hranice sociálneho zabezpečenia. Nemocenské dávky pre farmárov sú paušálne a vyplácajú sa od ôsmeho dňa práceneschopnosti.

Dôchodok z dôvodu trvalej práceneschopnosti

Ak ste v dôsledku úrazu alebo choroby trvale čiastočne práceneschopní (aspoň do výšky 10 % v prípade zamestnancov alebo 30 % v prípade poľnohospodárov) alebo úplne práceneschopní, máte nárok na dôchodok. Suma dôchodku závisí od mzdy poberanej za 12 mesiacov, ktoré predchádzali vašej práceneschopnosti, a od miery trvalej práceneschopnosti.

Dôchodok v prípade úmrtia

Systém pre zamestnancov vypláca dôchodky manželskému partnerovi, druhovi/družke alebo osobe, ktorá je so zosnulým v občianskom zväzku (registrovanom partnerstve) (PACS), deťom do 20 rokov a za istých podmienok rodičom zosnulého poistenca. Rovnajú sa percentuálnej hodnote ročnej mzdy zosnulého poistenca. Toto percento dosahuje výšku 40 % pre manželského partnera (v niektorých prípadoch až 60 %), 25 % pre každé z prvých dvoch detí a 20 % pre každé ďalšie dieťa.

Celková suma vyplácaných pozostalostných dôchodkov po obeti pracovného úrazu nemôže prekročiť 85 % ročného príjmu zosnulej osoby.

Zdravotná starostlivosť

Po predložení formulára o úraze máte nárok bezplatnú zdravotnú starostlivosť, lieky, hospitalizáciu, prístroje a protézy a ste oslobodení aj od platenia nákladov vopred (okrem prípadu, keď suma prekračuje zmluvnú sadzbu).

Za istých podmienok máte nárok na odbornú rekvalifikáciu alebo na funkčnú rehabilitáciu.

Príjemcovia dôchodku z dôvodu pracovného úrazu zodpovedajúceho miere trvalej práceneschopnosti vo výške aspoň 66,66 % majú nárok na vecné dávky zdravotného poistenia a poistenia v materstve, ktorý im vzniká, bez spoluúčasti na úhrade). Príjemcovia pozostalostného dôchodku poberajú aj vecné dávky zdravotného poistenia a poistenia v materstve.

Ako získať dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi a chorobami z povolania?

V prípade úrazu musíte bezodkladne upozorniť svojho zamestnávateľa a poskytnúť mu mená a adresy svedkov úrazu. Zamestnávateľ to oznámi poisťovni, do ktorej patríte, a odovzdá vám formulár o úraze, ktorý predstavuje nárok na vecné dávky (starostlivosť) bez platenia nákladov vopred.

V prípade recidívy vám formulár o úraze vystaví zdravotná poisťovňa namiesto vášho zamestnávateľa.

Ak dostanete chorobu z povolania, musíte o tom informovať svoju poisťovňu v priebehu prvých 15 dní práceneschopnosti. Svoje oznámenie musíte zaslať poisťovni spolu s dvoma exemplármi lekárskeho potvrdenia, ktoré vystavil váš lekár. Po lekárskom vyšetrení vás poisťovňa bude informovať o svojom rozhodnutí.

V prípade úmrtia obete treba žiadosť o pozostalostné dávky zaslať hlavnej zdravotnej poisťovni (*caisse primaire d'assurance maladie, CPAM*), pokiaľ ide o zamestnancov poistených v rámci všeobecného systému, a vzájomnej poľnohospodárskej sociálnej poisťovni (*caisse de mutualité sociale agricole*), pokiaľ ide o poľnohospodárskych zamestnancov a farmárov.

Kapitola IX: Rodinné dávky

Kedy máte nárok na rodinné dávky?

Na francúzske rodinné dávky máte nárok, ak vy a vaša rodina máte pobyt vo Francúzsku a ak máte dlhodobo nezaopatrené aspoň jedno dieťa. Niektoré dávky sa vyplácajú pod podmienkou testovania výšky príjmov.

Rodinné dávky (prídavky na deti) sa vyplácajú, ak máte nezaopatrených viac detí. Určité dávky, ako napríklad dávku pri narodení dieťaťa, príspevok na bývanie, príspevok na začiatku školského roka, príspevok v prípade navštevovania špeciálneho vzdelávacieho zariadenia a príspevok na výživné, je tiež možné vyplácať za jedno dieťa.

Príjemcovia pomoci

Na vyplácanie príspevku na bývanie a rodinných prídavkov je vekové ohraničenie detí stanovené na 21 rokov namiesto 20 rokov v prípade ďalších dávok. Napokon na kompenzáciu finančnej straty, ktorú znáša rodina s tromi a viac deťmi, keď najstaršie dosiahne vek 20 rokov, sa vypláca paušálny príspevok počas jedného roka. Rodinné prídavky sa však nevyplácajú na prvé dieťa.

Aké dávky sa poskytujú?

Francúzske zákony ustanovujú tieto rodinné dávky:

- dávka pri narodení dieťaťa, ku ktorej patria:
 - príspevok pri narodení alebo adopcii,
 - základný prídavok,
 - príplatok za výber vzdelávania dieťaťa,
 - príplatok za výber starostlivosti o dieťa,
- rodinné prídavky (prídavky na deti),
- rodinný príplatok,
- príspevok na bývanie,
- príspevok v prípade navštevovania špeciálneho vzdelávacieho zariadenia,
- príspevok na výživné,
- príspevok na začiatku školského roka,
- denná dávka za prítomnosť rodiča.

Zvýšenie rodinných prídavkov možno priznať v závislosti od veku dieťaťa.

Podrobnejšie informácie o ďalších rodinných prídavkoch sa nachádzajú v [tabuľkách systému MISSOC](#).

Ako získať rodinné dávky?

Svoju žiadosť musíte zaslať poisťovni pre rodinné dávky v mieste bydliska svojej rodiny.

Zoznam dokladov, ktoré musíte dodať v prípade každej z vymenovaných špecifických dávok, vám poskytne poisťovňa pre rodinné dávky alebo vzájomná poľnohospodárska sociálna poisťovňa v mieste vášho bydliska, alebo si pozrite ich webové stránky.

Kapitola X: Nezamestnanosť

Kedy máte nárok na dávky v nezamestnanosti?

Nárok na dávky v nezamestnanosti si môžu uplatniť len zamestnanci.

Na získanie nároku na dávky v nezamestnanosti musíte spĺňať tieto podmienky:

- nie vlastnou vinou stratiť zamestnanie,
- zaregistrovať sa ako osoba hľadajúca prácu a súhlasiť s osobným akčným plánom návratu do práce,
- skutočne a neustále si hľadať zamestnanie,
- byť fyzicky spôsobilý na prácu,
- nespĺňať podmienky na získanie plného dôchodku,
- preukázať, že ste boli v systéme poistenia v nezamestnanosti poistený aspoň 4 mesiace počas predchádzajúcich 28 mesiacov (36 mesiacov, ak máte viac než 50 rokov).

Aké dávky sa poskytujú?

Denná dávka pozostáva z paušálnej časti a variabilnej časti, ktorá sa rovná 40,4 % referenčnej mzdy. Nemôže byť nižšia ako 57,4 % referenčnej mzdy, ani prekročiť 75 %.

Obdobie vyplácania dávok v nezamestnanosti (od 4 do 24 - alebo 36 mesiacov, ak je vek príjemcu 50 rokov a viac) závisí od trvania predchádzajúceho obdobia poistenia a od veku osoby hľadajúcej prácu.

Ako získať dávky v nezamestnanosti?

Ak počas práce vo Francúzsku stratíte zamestnanie, bezodkladne sa registrujte ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce (*Pôle emploi*) v mieste vášho bydliska, aby ste mohli prípadne získať dávky v nezamestnanosti a zachovať si svoje nároky na dávky sociálneho zabezpečenia.

Svoju žiadosť môžete predložiť na predregistráciu telefonicky alebo [online na webovej stránke úradu práce](#). Dohodnete si stretnutie a získate zoznam dokladov, ktoré budete musieť predložiť.

Kapitola XI: Minimálne zdroje

Kedy máte nárok na dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

Na základe francúzskych právnych predpisov sa umožňuje vyplácanie niekoľkých druhov dávok v súvislosti s minimálnymi zdrojmi osobám s riadnym a trvalým pobytom vo Francúzsku, ktorých výška prostriedkov neprekračuje určitú stanovenú hranicu.

Príjem na základe aktívnej solidarity

Príjem na základe aktívnej solidarity (revenu de solidarité active, RSA) je určený na doplnenie príjmu z pracovnej činnosti pre osoby s nedostatočným príjmom zo zamestnania, čím sa zabezpečí minimálny príjem pre osoby bez prostriedkov a podporí sa ich profesionálna činnosť a bojuje proti vylúčeniu.

Vypláca sa osobám starším ako 25 rokov (ak majú menej ako 25 rokov, musia živiť minimálne jedno dieťa, aj nenarodené, alebo preukázať minimálne obdobie činnosti), ktoré nedosiahli dôchodkový vek.

Príjemcovia RSA sú povinní hľadať si prácu, podnikat príslušné kroky na realizovanie vlastnej činnosti alebo sa zúčastňovať stanovených integračných činností.

Príspevky pre dospelé postihnuté osoby

Príspevok pre dospelé postihnuté osoby (allocation pour adulte handicapé, AAH) zaručuje minimálne zdroje postihnutým osobám vo veku od 20 do 60 rokov.

Solidárny príspevok pre staršie osoby a doplnkový invalidný príspevok

Solidárnym príspevkom pre staršie osoby (allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA) a doplnkovým invalidným príspevkom (*allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) sa zvyšujú dávky sociálneho zabezpečenia pre staršie alebo postihnuté osoby bez (dostatočného) obdobia platenia poistenia. ASPA je k dispozícii pre osoby, ktoré dosiahli vek odchodu do dôchodku a ASI pre invalidné osoby nespĺňajúce podmienky na získanie starobného dôchodku.

Príspevok na základe osobitnej solidarity

Príspevok na základe osobitnej solidarity (allocation de solidarité spécifique, ASS) zaručuje minimálny príjem osobám schopným pracovať, ktoré však nespĺňajú podmienky na čerpanie plného dôchodku (pozri časť o starobných dôchodkoch a dávkach v starobe).

Príjemcovia musia vykonávať kroky na získanie zamestnania.

Dočasný príspevok počas čakacej lehoty

Dočasný príspevok počas čakacej lehoty (allocation temporaire d'attente, ATA) predstavuje dočasný príjem pre určité osoby hľadajúce prácu (osoby čakajúce na opätovnú integráciu, žiadatelia o azyl, určité skupiny cudzincov), ktoré nemajú nárok na dávky poistenia v nezamestnanosti.

Príjemcovia musia vykonávať kroky na získanie zamestnania.

Aké dávky sa poskytujú?

Výška dávok sa môže líšiť v závislosti od zloženia a zdrojov v domácnosti žiadateľa.

Príjem na základe aktívnej solidarity

Príjem na základe aktívnej solidarity sa priznáva na obdobie 3 mesiacov, ktoré je možné obnoviť. Jeho výška závisí od rodinnej situácie.

Ďalšie dávky

Výška ďalších dostupných dávok je:

- príspevok pre dospelé postihnuté osoby (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) bez ohľadu na zloženie domácnosti. Môže sa poskytnúť niekoľko doplnkových dávok. AAH sa vypláca na dočasné obdobie (s možnosťou predĺženia) v závislosti od stupňa postihnutia;
- solidárny príspevok pre staršie osoby (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) sa vypláca, pokiaľ sú splnené podmienky na jeho vyplácanie;
- doplnkový invalidný príspevok (*allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) sa vypláca, pokiaľ sú splnené podmienky na jeho vyplácanie;
- príspevok osobitnej solidarity (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) sa vypláca na obdobie šiestich mesiacov, ktoré sa dá predĺžiť;
- dočasný príspevok počas čakacej lehoty (*allocation temporaire d'attente, ATA*) sa buď obnovuje každý mesiac, alebo sa vypláca najviac 12 mesiacov, a to v závislosti od situácie príjemcu.

Ako získať dávky v súvislosti s minimálnymi zdrojmi?

Žiadosť o príjem na základe aktívnej solidarity (*revenu de solidarité active, RSA*) posudzuje orgán menovaný výbormi štátnej správy (tzv. *conseils généraux*, čo sú zhromaždenia francúzskych departementov).

Nárok na príspevok pre dospelé postihnuté osoby (*allocation pour adulte handicapé, AAH*) skúma komisia pre nezávislý život a práva postihnutých osôb (*commission des droits et de l'autonomie des personnes handicapées*).

Žiadosti o príspevok osobitnej solidarity (*allocation de solidarité spécifique, ASS*) a dočasný príspevok počas čakacej lehoty (*allocation temporaire d'attente, ATA*) posudzuje orgán zodpovedný za vyplácanie dávok v nezamestnanosti (*Pôle emploi*).

Žiadosti o solidárny príspevok pre staršie osoby (*allocation de solidarité aux personnes âgées, ASPA*) a doplnkový invalidný príspevok (*allocation supplémentaire d'invalidité, ASI*) posudzujú inštitúcie (poisťovne) zodpovedné za vyplácanie starobného dôchodku alebo dávok v invalidite.

Kapitola XII: Dlhodobá starostlivosť

Kedy máte nárok na dlhodobú starostlivosť?

Francúzsky systém sociálneho zabezpečenia nevychádza z homogénneho prístupu k strate nezávislosti a schopnosti vykonávať každodenné činnosti. Dávky v dlhodobej starostlivosti sa preto riešia v rôznych právnych predpisoch.

Doplnková dávka na pomoc inej osoby

V tomto právnom predpise sa poskytuje doplnková dávka na pomoc tretej osoby (*majoration pour aide d'une tierce personne*) v prípade:

- invalidného dôchodku (*pension d'invalidité*),
- starobného dôchodku (*pension de vieillesse*) (podlieha určitým podmienkam) alebo
- dôchodku v dôsledku pracovného úrazu (*rente d'accident de travail*).

Príjemcovia nemôžu v čase preskúmania nároku dosiahnuť vek, ktorý ich oprávňuje na poberanie plného dôchodku, bez ohľadu na dĺžku poistenia, a pri vykonávaní väčšiny základných činností každodenného života musia vyžadovať pomoc ďalšej osoby.

Príspevok v prípade navštevovania špeciálneho vzdelávacieho zariadenia pre postihnuté dieťa

Príspevok v prípade navštevovania špeciálneho vzdelávacieho zariadenia pre postihnuté dieťa (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) sa priznáva deťom vo veku do 20 rokov, ktoré majú pobyť vo Francúzsku a postihnutie minimálne 80 %, vo výnimočných prípadoch v rozsahu 50 až 80 %.

Príspevok na kompenzáciu postihnutia a príspevok za stratu nezávislosti

Spomenúť by sa mali dva ďalšie príspevky na dlhodobú starostlivosť.

Prvým je príspevok na kompenzáciu postihnutia (*prestation de compensation du handicap*) pre postihnuté osoby mladšie ako 60 rokov s pobytom vo Francúzsku, ktorých postihnutie zodpovedá vymedzeným kritériám.

Druhým je príspevok za stratu nezávislosti (*allocation personnalisée d'autonomie*) pre staršie osoby, ktoré majú viac ako 60 rokov, s pobytom vo Francúzsku, ktoré trpia stratou nezávislosti. Dávka nepodlieha testovaniu výšky príjmov, jej výška však závisí od úrovne príjmov.

Aké dávky sa poskytujú?

Vecné dávky

Príspevok na kompenzáciu postihnutia (*prestation de compensation du handicap*) a príspevok za stratu nezávislosti (*allocation personnalisée d'autonomie*) možno využiť na pokrytie nákladov na domácu starostlivosť a semirezidenčnú a rezidenčnú starostlivosť.

V prípade domácej starostlivosti sa posudzuje požadovaná pomoc vo forme bývania v domácnosti. Výška dávky závisí od využívaného plánu pomoci, pričom sa zohľadňuje úroveň účasti príjemcu a vypočítava sa podľa jeho prostriedkov.

V prípade semirezidenčnej starostlivosti je možné získať dennú starostlivosť v špecializovanom centre. Počet priznaných hodín závisí od hodnotenia potreby pomoci.

Pri rezidenčnej starostlivosti (t. j. ubytovaní v sociálnej alebo zdravotnícko-sociálnej inštitúcii, hospitalizácii v zdravotnom zariadení alebo v inštitúcii pre ubytovanie starších nezaopatrených osôb (*Établissement pour hébergement pour personnes âgées dépendantes, EHPAD*)), sa výška dávky rovná výške výdavkov zodpovedajúcich stupňu straty nezávislosti podľa sadzobníka inštitúcie po odpočítaní účasti príjemcu.

Peňažné dávky

Doplnková dávka na pomoc tretej osoby (*majoration pour aide d'une tierce personne*) sa rovná 40-percentnému navýšeniu dôchodku, ktoré nemôže byť nižšie ako minimálna výška stanovená nariadením.

Príspevok v prípade navštevovania špeciálneho vzdelávacieho zariadenia pre postihnuté dieťa (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) tvorí šesť kategórií doplnkovej dávky. V prípade nezaopatrených detí osamelého rodiča, ktorý poberá príspevok a doplnkovú dávku pre postihnuté dieťa minimálne v druhej kategórii, je možné osobitné zvýšenie.

Ďalšie dávky

K ďalším dávkam patria technické príspevky na nákup alebo prenájom osobitného zariadenia, úprava často používaných prístrojov, podpora bývania (úprava), podpora týkajúca sa dopravy, konkrétna alebo výnimočná pomoc a pomocné zvieratá.

Ako získať dlhodobú starostlivosť?

V prípade doplnkovej dávky na pomoc tretej osoby (*majoration pour aide d'une tierce personne*) preskúma vašu žiadosť lekárska služba poisťovne.

Viacodvetvová skupina posúdi potrebu poskytovania doplnkovej dávky na špeciálne vzdelávanie pre postihnuté dieťa (*complément d'allocation d'éducation de l'enfant handicapé*) a príspevku na kompenzáciu postihnutia (*prestation de compensation du handicap*).

Hodnotenie v prípade príspevku za stratu nezávislosti (*allocation personnalisée d'autonomie*) vykoná skupina zložená z lekárov a sociálnych pracovníkov.

Príloha : Užitočné adresy a webové stránky

V prípade otázok v oblasti sociálneho zabezpečenia, ktoré sa týkajú viac než jednej krajiny EÚ, môžete vyhľadať kontaktnú inštitúciu v rámci Európy v adresári s inštitúciami vedenom Európskou komisiou, ktorý je dostupný na adrese: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>

Ministerstvá

Ministerstvo práce, zamestnanosti, odbornej prípravy a sociálneho dialógu
<http://www.travail-emploi.gouv.fr/>

Ministerstvo sociálnych vecí a zdravia
<http://www.social-sante.gouv.fr/>

Ministerstvo hospodárstva a financií
<http://www.economie.gouv.fr/>

Ministerstvo poľnohospodárstva, poľnohospodársko-potravinárskeho sektora a lesného hospodárstva
<http://agriculture.gouv.fr/>

Uplatniteľné zákony a právne predpisy:

<http://www.legifrance.gouv.fr>

Všeobecné informácie

<http://www.service-public.fr/>

Portál sociálneho zabezpečenia

<http://www.securite-sociale.fr/>

Styčné inštitúcie

Európske a medzinárodné centrum sociálneho zabezpečenia (CLEISS)
11 rue de la Tour des Dames
F-75436 Paris Cedex 09
<http://www.cleiss.fr/>

Vyberanie príspevkov sociálneho zabezpečenia a poistného

ACOSS
36, rue de Valmy
93108 Montreuil Cedex
<http://www.urssaf.fr/>

Poistenie zamestnancov v chorobe, materstve, otcovstve, invalidite, pri úmrtí, pre prípad pracovného úrazu

Caisse nationale d'assurance maladie maternité des travailleurs salariés
26-50, avenue du Professeur-André-Lemierre
F-75694 Paris Cedex 20
<http://www.ameli.fr/>

Všeobecné informácie o dôchodku

GIP Info retraite
<http://www.info-retraite.fr/>

Dôchodok zamestnancov

Základné dôchodky

Caisse nationale d'assurance vieillesse
110 avenue de Flandre
F-75951 Paris Cedex 19
<http://www.cnav.fr/>

Povinné doplnkové dôchodky

AGIRC ARRCO
16-18, rue Jules-César
F-75592 Paris 12
<http://www.agirc-arrco.fr/>

Nezamestnanosť

Unedic
82, rue de Reuilly
F-75012 Paris
<http://www.unedic.org/>

Úrad práce

Le Cinétic
1, avenue du Docteur Gley
<http://www.pole-emploi.fr>

Rodinné dávky

Caisse nationale des allocations familiales
32, avenue de Sibelle
F-75685 Paris Cedex 14
<http://www.caf.fr/>

Sociálny systém samostatne zárobkovo činných osôb

RSI
264, avenue du Président Wilson
93457 La plaine Saint Denis cedex
<http://www.le-rsi.fr/>

Slobodné povolania

CNAVPL
102, rue de Miromesnil
F-75008 Paris
<http://www.cnavpl.fr/>

Poľnohospodársky systém (zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby) pokrývajúci všetky riziká vrátane vyberania príspevkov

CCMSA
Les Mercuriales
40, rue Jean Jaurès
F-93547 Bagnolet Cedex
<http://www.msa.fr/>

Informácie o špeciálnych systémoch

<http://www.regimespeciaux.org/>